

From: Kristoffer Schrøder
Sent: 13 Mar 2018 16:03:31 +0100
To: henki@esbjergkommune.dk;chfns@esbjergkommune.dk;asj@fanoe.dk;Klaus Bertram Fries;les@toender.dk;chj@toender.dk;Peter Saabye Simonsen;Mette Christensen
Subject: Politisk følgegruppe - Råstoffer til klimatilpasning
Attachments: Kommissorium Politisk følgegruppe - jan 2018.pdf, Signaturbevis.txt

Kære alle

Region Syddanmark vil gerne fortsætte samarbejdet om indspil til planlægningen for råstoffer til klimatilpasning ved vadehavet.

Som følge af konstitueringen af det nye regionsråd er der udpeget nye medlemmer til den politiske følgegruppe.

Regionsrådet har på mødet d. 26. februar udpeget Jørn Lehmann Petersen og Mette Bossen Linnet til medlemmer. Jørn Lehmann Petersen blev endvidere udpeget som formand.

Idet vi håber at jeres organisationer fortsat vil deltage i den politiske følgegruppe, vil vi bede jer oplyse hvem der er medlemmer i den nuværende valgperiode.

Venlig hilsen

Kristoffer Schrøder

Biolog

Regional Udvikling, Miljø og Råstoffer

E-mail: krs@rsyd.dk

Direkte: 76631306

Mobil: 29201306

Region Syddanmark

Regionshuset

Lerchesgade 35, 2. sal, 5000 Odense C

Hovednummer

:

www.rsyd.dk

Område: Regional Udvikling   Udarbejdet af: Kristoffer Schrøder
Afdeling: Miljø og Råstoffer   E-mail: krs@rsyd.dk
Journal nr.: 16/32659   Telefon: 76 63 13 06
Dato: 08.01.2018

Bilag 1: Kommissorium

Politisk følgegruppe: Råstoffer til diger ved Vadehavet

Formål: Den politiske følgegruppe skal følge regionens planlægningsarbejde med det formål løbende i processen at kunne komme med politiske og strategiske indspil om lokale forhold og hensyn.

Formandskab: Region Syddanmark

Deltagere: 1-2 deltagere fra hver af følgende institutioner: De fire Vadehavskommuner, Nationalpark Vadehavet og Region Syddanmark.

Sekretariat: Region Syddanmark, Miljø og Råstoffer arrangerer og indkalder til møderne.

Arbejdsform: Der forventes afholdt et møde om året.

Baggrund:

Klimaforandringer er blevet virkelighed, og mange syddanskere har allerede mærket effekten af mere regn, skybrud og oversvømmelser. Klimaforandringerne vil i stigende grad udfordre de syddanske byer, naturen, den fælles infrastruktur og dermed syddanskernes hverdag.

Regionens vækst- og udviklingsstrategi indeholder derfor en strategi for klimatilpasning, hvor en af indsatserne omhandler råstoffer til diger:

Klimatilpasning i kystnære områder: Havniveauanstigninger og kraftigere storme truer de kystnære områder – ikke mindst langs Vadehavet. Indsatsen har fokus på at sikre klæg til vedligehold og udbygning af digerne, som udgør en helt central sikkerhedsfaktor for mennesker og værdier langs Vadehavskysten. Initiativet laves i samarbejde med Vadehavskommunerne.

Det gode liv – Regional vækst- og udviklingsstrategi

Der er behov for at sikre forsyningen med klæg til vedligehold, forstærkning og eventuelt udbygning af digerne ved Vadehavet.

Da der på nuværende tidspunkt kun er udlagt graveområder for klæg i den nordlige del af Tønder Kommune, indgår det i råstofplanens strategi, at Region Syddanmark vil arbejde for at sikre at der er mulighed for at indvinde klæg tæt på de diger, hvor klægen skal bruges. Som et indsatsområde ønsker Regionsrådet at gennemføre planlægningen for klæg i dialog og samarbejde med de involverede myndigheder og interessenter.

Region Syddanmark har valgt at gennemføre klæg-planlægningen som et tillæg til råstofplanen. Det skyldes bl.a., at der er naturmæssige, indvindingsmæssige og plantekniske forhold, der adskiller sig fra den øvrige råstofplanlægning og at det vurderes, at der er behov for kortlægning af klægressourcen og yderligere undersøgelser for at sikre en klægplanlægning, der er robust i lang tid fremad. Derfor har vi vurderet, at klægplanlægningen håndteres bedst i et tillæg, der kan udarbejdes sideløbende med den øvrige råstofplanlægning.

Et tillæg til råstofplanen for klæg skal være med til at sikre, at der er ressourcer nok til at imødegå de kommende års klimaforandringer i forhold til sikring af digerne ved Vadehavet. Ressourcebehovet kan overordnet opdeles i tre kategorier:

- Behov til almindeligt vedligehold af digerne
- Behov til udbedring efter eventuelle digebrud

- Behov til forstærkning/forhøjelse af diger

I de graveområder der er udlagt i den gældende råstofplan er der udlagt klæg nok til at dække flere hundrede års almindeligt vedligehold eller ca. 5 km digebrud. Behovet for udbygning og forstærkning af digerene for at imødegå de kommende års klimaforandringer er ikke kendt. Staten vil i de kommende år lave en analyse af digerene og en model der beskriver klimaforandringerne.

Miljø og Råstoffer har som forberedelse til planlægningen arbejdet på at systematisere eksisterende viden om klæg, gennemført et pilotforsøg med kortlægning af klæg og har sideløbende analyseret planlægningsopgaven for et tillæg om klæg til vedligehold, forstærkning og eventuel udbygning af Vadehavets diger.

Der er taget udgangspunkt i, at der ønskes en robust planlægning, der kan sikre, at der er klæg til de kommende mange års forstærkning, vedligehold og eventuelt udbygning af diger. Samtidig ønskes et tillæg, der giver den smidigst mulige sagsbehandling af efterfølgende tilladelser. I analysen er afdækket en række delprojekter og komplekse sammenhænge mellem disse. Opgavens omfang og kompleksitet gør, at det må forventes at gennemførelsen strækker sig over flere år.

En af forudsætningerne, for at tillægget bliver robust, er at det forankres og ses som nyttigt hos slutbrugerne. Samtidig er der en række interessenter med forskellig indgangsvinkel til klæggravning.

For at facilitere lokal forankring og en styrkelse af dialogen og samarbejdet mellem de involverede myndigheder og interessenter, er der oprettet to følgegrupper til planlægningsarbejdet: en rådgivende, politisk følgegruppe med det formål at indgå i dialog om de overordnede hensyn, rammer og strategiske mål. Parallelt hertil er nedsat en rådgivende, teknisk følgegruppe, der bl.a. kan bidrage med viden og synspunkter, der gør at man i praksis kan få hensyn som naturbeskyttelse, digesikkerhed, igangværende projekter m.m. til at gå op i en højere enhed.

Gennem grupperne får interessenter mulighed for at følge og bidrage til planlægningsarbejdet, og der vil derfor være mulighed for at sikre samarbejde, synlighed og gennemsigtighed i processen og fastholde et fokus, der er meningsfuldt for parterne.

Der er afholdt møde i den tekniske følgegruppe d. 2. juni 2017 og i den politiske følgegruppe d. 4. oktober 2017.

På det **tekniske følgegruppemøde** udtrykte interessenterne et ønske om at der udarbejdes en analyse af digestyrkerne der baseres på de nyeste klimascenarier. Der blev desuden lagt vægt på at der i planlægningsarbejdet fokuseres på optimering af transportafstand.

På det **politiske følgegruppemøde** var der også særligt fokus på behovet for en analyse af klimaændringernes betydning for digesikkerheden. Mødets deltagere var enige om at staten snarest bør udarbejde en ny opdateret analyse af digestyrken der inddrager de forventede klimaforandringer. Derigennem tydeliggøres det reelle behov for klæg i fremtiden. Følgegruppen finder det afgørende, at analysen udføres i tæt dialog med Vadehavskommunerne, National Park Vadehavet og Region Syddanmark, sådan at der er enighed om forudsætninger m.m. Mødet resulterede i et fælles brev til miljøministeren, hvori denne er opfordret til at fremskynde arbejdet med analyse af digerene og udarbejdelse af et klimascenarie.

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:29190909-UID:38986899 + CN=Region Syddanmark -
Region Syddanmark, O=Region Syddanmark // CVR:29190909, C=DK

Certifikatsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA II, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Tue Mar 13 16:03:17 CET 2018

Dato for signaturkontrol : Tue Mar 13 16:03:18 CET 2018

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja